

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Job stress in the nursing profession

Gelsema, T.I.

Citation

Gelsema, T. I. (2007, June 13). *Job stress in the nursing profession*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/12080>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/12080>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Nawoord

Het motto van dit proefschrift *The antidote to exhaustion is not necessarily rest; it is wholeheartedness* is een uitspraak uit ‘Crossing the Unknown Sea’ geschreven door David Whyte, een Engelse schrijver / dichter¹. Het boek gaat over de zoektocht naar de kern van het werk, en eigenlijk ook de kern van het leven. De uitspraak staat in een verhaal waarin Whyte uitgeput van zijn werk bij een vriend van hem, een monnik op bezoek gaat. Hij (Whyte) is op zoek naar een antwoord op de vraag waarom hij uitgeput is en wat hij moet doen. De monnik (brother David Steindl Rast) geeft als antwoord dat het in het leven gaat om te doen wat bij je past, wat bij je hoort. En niet zomaar door hoe je bent opgevoed of wat door je kennis en vaardigheden bij je past, gewoon, omdat je het ‘kunt’, nee, het gaat erom wat er past bij datgene wat leeft in je hart. Wanneer je iets doet waar je maar half met je hart bij bent, dan raak je uitgeput. Ik wil met dit verhaal en deze spreuk ook eindigen, omdat dit verhaal het proefschrift in het kort samenvat en omdat dit deel van het proefschrift waarschijnlijk het meeste gelezen zal worden, en ik dus hier kwijt moet wat ik nog zeggen wil.

Feitelijk gaat dit proefschrift hierover: dat een verpleegkundige alleen volledig tot zijn of haar recht komt wanneer hij/zij datgene kan doen waar hij/zij zijn/haar hart in kwijt kan: zorg dragen voor mensen (heel algemeen gezegd) en dat werkstress of uitputting ermee te maken heeft dat er voor die zorg te weinig ruimte is. In het groot geldt dit voor ieder mens: dat ieder tot zijn of haar recht komt door te doen wat er ten diepste in hem of haar leeft. Of dit nu zinnig is of niet, of hier nu heel veel mensen baat bij hebben, of eigenlijk niemand, of het nu heel hoogdravend is of helemaal niet bewonderenswaardig.

---

¹‘Crossing the unknown Sea’, Riverhead Trade; Reprint edition (april 2, 2002), p. 132.

In hetzelfde verhaal van David Whyte haalt de monnik een gedicht van Rilke aan, dat het allemaal kort samenvat ²:

Der Schwan

Diese Mühsahl, durch noch Ungetanes
schwer und wie gebunden hinzugehn,
gleicht dem ungeschaffnen Gang des Schwanes.

Und das Sterben, dieses Nichtmehrfassen
jenes Grunds, auf dem wir täglich stehn,
seinem ängstlichen Sich-Niederlassen - :

in die Wasser, die ihn sanft empfangen
und die sich, wie glücklich und vergangen,
unter ihm zurückziehn, Flut um Flut;
während er unendlich still und sicher
immer mündiger und königlicher
und gelassener zu ziehn geruht.

Dank

Verpleegkundigen van het LUMC, dank jullie wel voor jullie deelname aan het onderzoek. Jullie zijn de kern van wat er in dit boekje staat.

Leden van de LUMC projectgroep, heel veel dank voor de samenwerking.

Simone, dank je wel dat je het vertrouwen in me had en me de mogelijkheid bood om dit werk te doen.

Collega's van de vakgroep, Margot, Geeske en met name Sasja, dank jullie wel voor alle koffie'tjes, lunch'jes en andere momenten mede waardoor promoveren heel leuk werd.

---

²Uit de bundel: 'Neue Gedichte' Erster Teil, Rilke (1907)

Lieve papa, ik vind het heel jammer dat jij er niet meer bent. Door jou was de keuze om te promoveren heel natuurlijk. Ik ben blij dat je die keuze nog hebt meegemaakt.

Lieve mama, ik ben blij dat jij je ziekte hebt overleefd, dat je erbij bent vandaag. Jouw zorg, steun en trots betekent veel voor mij en ik ben je heel dankbaar voor alle momenten dat je er voor mij was en bent.

Lieve broers, Sjoerd en Tjalling, en jullie gezinnen, dank jullie wel voor alle ontspannen avonden en ook voor alle hulp met schrijven en andere promotieperikelen.

Mirjam, een apart dankwoord voor jou, omdat je me zo ontzettend hebt geholpen met het mooi-maken van het engels. Dank je wel.

Lieve zangvrienden, wandelvrienden, filmvrienden, IKEA-vrienden, spelletjesvrienden, jullie zijn brandstof voor mijn hart.

Lieve Teun, dank je wel voor je mee-leven, je betrokkenheid en steun in de afrondende fase van dit proefschrift. Dank je wel voor wie je bent, en voor alles wat je doet en betekent voor mij.

Curriculum Vitae

Tanya werd op 19 maart 1976 geboren in Sassenheim. Ze haalde in 1994 aan het Rijnlands Lyceum te Sassenheim haar VWO-diploma. Van januari 1995 tot oktober 1999 studeerde zij psychologie aan de Universiteit Leiden en studeerde af in de richting Functieleer en volgde daarnaast met succes alle vakken van de afstudeerrichting Klinische- en Gezondheidspsychologie en de afstudeervariant Arbeid en Gezondheid. Van april 2000 tot 2005 werkte zij bij de vakgroep gezondheidspsychologie van de Universiteit Leiden aan haar promotieonderzoek. Van maart 2005 tot april 2007 werkte zij bij het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL) te Utrecht aan diverse onderzoeksprojecten naar de kwaliteit van zorg en veiligheid in Nederlandse ziekenhuizen. Vanaf 1 april 2007 is zij als statistisch onderzoeker werkzaam bij het Centraal Bureau voor de Statistiek in Voorburg.